

Ambrosius Bach, ředitel městské hudby v Eisenachu, hrál na více hudebních nástrojů, hlavně však byl houslista. Housle byly zřejmě první nástroj, na který Johann Sebastian Bach začal hrát. Přestože brzy obrátil svůj zájem převážně ke hře na klávesové nástroje a skladbě, housle ho provázely po celý život. V roce 1700 musel v patnácti letech odejít z Ohrdrufu od svého bratra Christopha, který se ho co sirotka ujal na pět let. Na dlouhou a ne zcela bezpečnou výpravu, většinou pěšky, se svým o tři roky starším spolužákem a "dobrým kamarádem na cesty" Georgem Erdmannem, si mohl vzít jen málo věcí, ale housle, které zdědil, mezi nimi nechyběly.

V téměř 400 km vzdáleném Lüneburgu získali oba za zpěv ve sboru, ve kterém Sebastian působil i jako sólista, možnost studovat v klášterní škole u sv. Michaela, ubytování a stravu, což jim dojednal jejich učitel Elias Herda. Sebastian ale brzy po příchodu začal mutovat, týden mluvil a zpíval v oktávách a pak přišel o krásný soprán. Všechny výhody mu však byly ponechány za hru na housle a klávesové nástroje, včetně varhan v kostele. Své první zaměstnání získal v osmnácti letech jako houslista a asistent (lokaj) orchestru. I když byl již trvale varhaníkem, kapelníkem a skladatelem, hru na housle stále uplatňoval. Zdokonaloval se ve hře na ně a v jejich poznání, stejně jako v ostatních svých (nejen hudebních) oborech se zaujetím a mimořádným úsilím, na jaké si zvykl, když se od dětství musel hudbě učit hlavně jako samouk.

Šest svit pro sólové housle, které seřadil do tří dvojic: Sonáta - Partita, napsal Bach v Köthenu v roce 1720. Nedlouho po tom, co náhle onemocněla, krátce na to skonala jeho mladá žena Maria Barbara a byla pochována jen několik dní před jeho návratem z cesty do Karlových Varů, kam doprovázel svého zaměstnavatele knížete Leopolda.

BWV 1004

Posledním tancem Bachovy II. Partity d moll je Ciaccona, která je delší než ostatní tance celé svity - Allemanda, Corrente, Sarabanda a Giga - dohromady.

Chaconne se objevila ve Španělsku kolem roku 1500 jako lidový tanec se zpěvem. Většinou s krátkým tématem, ostinátní basovou figurou a četnými improvizovanými variacemi. Rozšířila se do Evropy a časem se z ní vyvinula komponovaná variační forma. V Itálii změnili její jméno na Ciaccona, které Bach použil.

Piano

Tato Ciaccona začíná vypjatým čtyřtaktovým tématem s nástupem na druhou dobu. Téma se opakuje, ještě více graduje a plynule přechází do 1. variace. První čtyři variace se proměňují jen pozvolna. Od 5. variace dochází ke zvratu, objevují se nejrůznější modulace, spoje, substituční akordy, proud melodií jakoby prýštil z nevyčerpatelného zdroje. Bachovy obvyklé nástupy na lehké doby oživují rytmus. Četné citace chorálů jako *Den Tod niemand Zwinger kunnt* nebo *Befiehl du deine Wege* a dalších Bach zpracoval také kontrapunkticky. První část Ciaccony obsahuje 30 variací, 30. variace připomíná téma. 31. variaci, kterou začíná druhá část Ciaccony, tvoří sekundový sestup s harmonií modulující do D dur. Druhá část přináší útěchu, naději a radost. 51. variací se hudba vrací do moll, ale často do dur odbočuje. Od 56. variace celá skladba kulminuje za pomoci techniky bariolage, kdy se kolem prodlevy opakovaného tónu na prázdné struně (a) proplétají různé motivy. Po poslední 60. variaci je téma zopakováno jen jednou a celou skladbu uzavírá kadenční coda. Bach v Ciacconě uplatňuje také číselné vztahy jako na příklad Buxtehude, u kterého v mládí strávil téměř čtyři měsíce místo povolených čtyř týdnů.

Transkripce

V duchu barokní představivosti můžeme Bachovu Ciacconu vnímat, po začátku ponořeném do hlubokého smutku, jako defilé andělů i jejich skupin s různými promluvami a manifestacemi.

Sidonius Karez